

จดหมายข่าว

กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ

EDITOR TALK

สวัสดีค่ะ... คงต้องถึงเวลากว่า
 สัปดาห์ใหม่กันแล้วนะคะ หลาย
 กอง / สำนัก คงมีงานเลี้ยงฉลองปี
 ใหม่กันไปแล้ว ทาง กทพ. ก็ขอ
 มีส่วนในการร่วมอำนวยความสะดวก
 ทุกๆ ท่าน ขอให้มีความสุข สัมหวัง
 ร่ำรวย แข็งแรงกันทุกท่านคะ

จดหมายข่าวฉบับนี้เพื่อให้เข้ากับปี
 ใหม่ เลยจัดให้มีสีสันเข้ากับเทศกาล
 กันซักหน่อย แต่สำหรับเนื้อหาบริบท
 ว่ายังจัดเต็มเหมือนเดิม ไม่ว่าจะป็น
 คอลัมน์มองงานผ่านสื่อที่เรานำเสนอ
 ศูนย์ที่สูงมาจากฉบับที่แล้ว เพื่อเป็น
 การต้อนรับการท่องเที่ยวในช่วงปี
 ใหม่ และงานใหญ่ สัมมนาที่ชวตุ
 แล้งที่ได้จัดไป และอื่นๆ อีกมากมายที่
 รอให้ทุกท่านได้ติดตามกันในฉบับคะ

“เกษตรที่สูง” แหล่งองค์ความรู้ พืชเมืองหนาวและท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตอนที่ 2)

..ปุ่นยหนู เนตรน้อย..

ตอนต่อจากฉบับที่แล้วที่เราได้แนะนำศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงกันไป 2 ที่
 แล้ว ต่อไปเราก็มาแนะนำศูนย์ที่เหลือกันอีก 6 ศูนย์ เพื่อจะได้เป็นทางเลือกในการ
 ท่องเที่ยวปีใหม่นี้กันเลยนะคะ..

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน การเดินทางค่อนข้างไกล
 สลับซับซ้อนมีทางโค้งตามแนวภูเขาเกือบ 2,000 โค้ง แต่มีความสวยงาม เป็นอีกศูนย์ฯ
 ที่น่าจะไปเยี่ยมชม ที่นี้มีความพร้อมในเรื่องของที่พัก ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณ
 จากจังหวัด เป็นแหล่งเรียนรู้พืชหลายชนิด เช่น อะโวคาโด ชา และกาแฟ เหมาะกับ
 การศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมฟื้นฟูและอนุรักษ์ธรรมชาติ คือ
 การเดินกลั้วไข่มุกป่าสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
 และมีศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งมีฐานเรียนรู้การทำ
 การเกษตรบนพื้นที่สูงต่างๆ ที่น่าสนใจหลายสถานที่

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงจังหวัดลำพูน อาจเป็นพื้นที่ไม่ได้มีภูเขาสูง
 สลับซับซ้อนมากนัก แต่ที่นี่เป็นแหล่งวัฒนธรรมมากมาย มีเกษตรกรชาวไทยภูเขาเผ่า
 กะเหรี่ยงที่ดำรงชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัด และปฏิบัติในหลักคำสอนของ
 พระพุทธศาสนา และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและชนเผ่า ที่นี้ส่วนใหญ่
 รับประทานอาหารมังสวิรัต โดยยึดมั่นศรัทธาในคำสั่งสอนของพระครูบาชัยยะ
 วงษาพัฒนา (ครูบาวงษ์) เป็นที่พึ่งและยึดเหนี่ยวจิตใจ นอกจากนี้ มีวัดเก่าแก่ คือวัดพระ
 พุทธบาทผาหนาม วัดพระพุทธรูปห้วยต้ม และวัดมหาธาตุศรีเวียงชัย พระสงฆ์จะฉันท์
 อาหารมังสวิรัต โดยภายในศูนย์ฯ มีแปลงสาธิต / เรียนรู้ การปลูกเบญจมาศแบบครบ
 วงจร และพื้นที่ทุ่งหญ้าช้าง มีการจัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้หายาก จำนวน 18 สาย
 พันธุ์ และแปลงรวบรวมพันธุ์อะโวคาโด

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงจังหวัดเลย เป็นศูนย์ฯ เดียวที่ตั้งอยู่ในเขตภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย พืชเด่นของศูนย์ฯ คือ
 มะเดื่อเสียบและพลับ โดยได้ส่งเสริมให้กับเกษตรกรชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง และเกษตรกรที่
 อยู่บนพื้นที่สูงในอำเภอต่าง ๆ ปลูก นอกจากนี้ยังมี จุดเรียนรู้ในลักษณะของเกษตร
 ผสมผสาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงาน ที่ประกอบด้วย ไม้ผลไม้ยืนต้น
 ไม้ดอกไม้ประดับ ผักพื้นบ้าน เป็นต้น

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงจังหวัดกาญจนบุรี การเดินทางไปยังศูนย์ฯ ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ อยู่ในเขตอำเภอสังขละบุรี และใช้เส้นทางที่จะไปด่านเจดีย์สามองค์ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงและมีชาวมอญ ภายในศูนย์ฯ เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และถ่ายทอดให้กับเกษตรกรและผู้ที่สนใจ อาทิเช่น การปลูกบุกเพื่อการค้าที่มีคุณภาพ การตลาดดี การปลูกพริกกะเหรี่ยงสายพันธุ์กาญจนบุรี โดยผลผลิตสามารถจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ นอกจากนี้ ทางศูนย์ฯ ได้รวบรวมองค์ความรู้และขยายพันธุ์เมล็ดดีโอลด์ เพื่อทำการส่งเสริมให้กับเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบและที่นี้มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายเช่น ไปนมัสการหลวงพ่อบุญรอดที่วัดวังวิเวการาม มีสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย ที่เรียกว่าสะพานอุตตมานุสรณ์ หรือที่นักท่องเที่ยวเรียกกันติดปากว่า สะพานมอญ ที่ทอดข้ามลำน้ำของกาเลีย

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงจังหวัดพะเยา สภาพภูมิประเทศ เป็นภูเขาและป่าไม้ ไม่มีอาคารที่พัก แต่เหมาะสำหรับผู้ที่ชอบกางเต็นท์นอน จะเห็นทัศนียภาพภูเขาที่ล้อมรอบศูนย์ฯ เช่น ภูลังกา เป็นต้นกิจกรรมเด่นของศูนย์ฯ ได้แก่ การส่งเสริมการผลิตกาแฟอาราบิก้า ที่ใช้ชื่อว่า กาแฟหนองห้า เป็นกาแฟสด ที่มีรสชาติดีเข้มข้น ภายในศูนย์ฯ จัดทำแปลงสาธิตเรียนรู้การปลูกกาแฟอาราบิก้าแบบธรรมชาติ และที่นิยมไม่แพ้กาแฟหนองห้าก็คือ บัญจันท์ หรือสมุนไพรเขียวภูหลวง เป็นสมุนไพรพื้นบ้านที่มีสรรพคุณปรับความดัน ลดเบาหวาน และโคเลสเตอรอล โดยได้ส่งเสริมให้มีการผลิต นำมาแปรรูปบรรจุภัณฑ์ และจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้เกษตรกรชาวไทยภูเขาปลูกไม้ดอกเมืองหนาว ได้แก่ ลิลลี่ปากแตร แบบครบวงจร ตั้งแต่ปลูก ดูแลรักษา ตลอดจนการจำหน่าย

ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงจังหวัดตาก สภาพพื้นที่ของศูนย์ฯ มีความเหมาะสมกับการปลูกพืชหลายชนิด เกษตรกรเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ภายในศูนย์ฯ เป็นแหล่งรวบรวมและขยายพันธุ์ อะโวคาโด พันธุ์บักคาเนีย รูเฮิล และปีเตอร์สัน มีการจัดทำแปลงสาธิตเรียนรู้การปลูกพลับ นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังได้ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวไทยภูเขาปลูกกาแฟอาราบิก้า ให้เป็นพืชเศรษฐกิจ เพื่อปลูกทดแทนพืชเสพติดในพื้นที่ด้วย นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงกับจุดท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ เช่น ตลาดชายแดนแม่สอด น้ำตกทีลอซู เป็นต้น

แม้การเดินทางไปศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูงทั้ง 8 แห่ง อาจจะไม่ไกลและลำบาก แต่พื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ฯ โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ต้องเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ตามหมู่บ้านเกษตรกรชาวไทยภูเขานั้น เส้นทางการเดินทางทั้งไกลและทุรกันดารยิ่งกว่า การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้เกษตรกรชาวไทยภูเขาบนพื้นที่สูงจึงเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งโดยนำองค์ความรู้ผนวกกับความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ความมุ่งมั่นและอดทน ไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรชาวไทยภูเขาบนพื้นที่สูง ให้สามารถผลิตพืชเมืองหนาว อันได้แก่ ไม้ผลไม้ยืนต้น อะโวคาโด องุ่น พลับ พลัม บ๊วย ท้อ สตรอเบอรี่ ชา และกาแฟ ไม้ดอกไม้ประดับ ได้แก่ กุหลาบ เบญจมาศ ลิลลี่ และ แกลดีโอลด์ พืชผักต่างๆ ได้แก่ พริกหวาน แตงกวาญี่ปุ่น หอมญี่ปุ่น กะหล่ำปลี มะเขือเทศ แรดดีส์ และชาโยเต้

ดังนั้น หนาวนี้ หลังจากที่ผ่านพ้นวิกฤตมหันตภัยน้ำท่วมครั้งยิ่งใหญ่แล้ว อยากรขอเชิญชวนไปเยี่ยมชมศูนย์ส่งเสริมการเกษตรที่สูง นอกจากจะได้ศึกษาเรียนรู้พืชเมืองหนาวชนิดต่างๆ จากศูนย์ฯ แล้ว ยังได้ท่องเที่ยวในจุดต่างๆ ที่สำคัญ เพื่อสัมผัสธรรมชาติและลมหนาวบนดอย ให้มีพลังในการทำงานกันต่อไป

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืช ฤดูแล้งในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา ปี 2554/55

กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ ในฐานะเลขานุการคณะทำงานวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งเป็นเจ้าภาพร่วมกับคณะทำงานฯ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2554/55 ของจังหวัดในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา 23 จังหวัด เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2554 ณ หอประชุมชาติกำภู กรมชลประทาน (ปากเกร็ด) จ.นนทบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อรับทราบนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2554/55 การนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำชลประทานในเขื่อน และแนวโน้มด้านการตลาดพืชฤดูแล้ง รวมทั้งชี้แจงแผนการจัดสรรน้ำและแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2554/55 ในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา 23 จังหวัด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อซักถาม ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมชลประทาน ผู้ว่าราชการจังหวัด 22 จังหวัด ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต ผู้อำนวยการสำนักกอกวิทยาและบริหารน้ำ ผู้อำนวยการสำนักชลประทาน ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ชลประทานจังหวัด เกษตรจังหวัด คณะทำงานวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 180 คน

ในฤดูแล้งปี 2554/55 ปริมาณน้ำต้นทุนในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สถานการณ์ด้านการตลาด ข้าวนาปรัง และพืชไร่-ผัก คาดว่าราคาจะอยู่ในเกณฑ์ดี ดังนั้น คณะทำงานวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ได้กำหนดแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งทั้งประเทศ จำนวน 19.23 ล้านไร่ แยกเป็นข้าวนาปรัง 16.70 ล้านไร่ และพืชไร่-ผัก พืชไร่-ผัก 2.53 ล้านไร่ สำหรับเป้าหมายการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา 23 จังหวัด (คิดจากพื้นที่รับน้ำครอบคลุมขอบเขตทั้งจังหวัด) ได้กำหนดพื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้งไว้จำนวน 12.24 ล้านไร่ แยกเป็นข้าวนาปรัง 11.57 ล้านไร่ และพืชไร่-ผัก 0.67 ล้านไร่

Happy (สุดๆ) กับการทำงาน

เปิด Zone อาสาสมาชิยีน

โดย ใบหม่อน

ในเวลาหนึ่งวัน “มนุษย์เงินเดือน” อย่างพวกเรา มักใช้เวลาอยู่ในที่ทำงานหรือมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน อย่างน้อยก็มากกว่า 1 ใน 3 ของเวลาทั้งหมดที่เรามีเท่ากันในแต่ละวัน คือ 24 ชั่วโมง ลองคิดว่าหากในเวลา 8 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ที่เราต้องอยู่ในที่ทำงานที่น่าเบื่อหน่าย เจ็บปวด อึดอัดริษยา โกรธแค้น (นึกเช่นวิบากกรรมของนางเอกในนิยายน้ำเน่า) ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องที่ทำให้บั่นทอนจิตใจ ทำให้สุขภาพจิตไม่เป็นสุข และจะส่งผลเสียต่อสุขภาพร่างกายได้ แต่ในทางตรงกันข้าม หากเรามีความสุขกับที่ทำงานและกับงานที่เราทำ ก็จะทำให้เรารู้สึกอยากมาทำงาน ความอยากนี้ก็จะส่งผลให้เราทำงานได้ดี ผลงานที่ออกมาก็มีคุณภาพ เมื่อเรามีความสุขกับงานที่เราทำและมีความสุขกับที่ทำงานของเรา ความสุขนี้จะแผ่ไปยังเพื่อนร่วมงานด้วย

การสร้างความสุขในการทำงานสามารถทำได้ด้วยหลายปัจจัย หลายวิธี และหลายแนวคิด แต่ทุกสิ่งทุกอย่างต้องเริ่มจากตัวเราก่อน ที่ผ่านมาระหว่างจะคุ้นเคยกับเทคนิคการทำงาน 5ส เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ในยุคนี้ขอเสนอ 5ห เพื่อใช้เป็นหลักการที่จะช่วยให้บรรยากาศในที่ทำงานเต็มไปด้วยความอบอุ่น น่าอยู่ ไม่ใช่เป็นเพียงที่ที่เรามาใช้แรงงานไปวันๆ เท่านั้น

5ห ประกอบด้วยอะไรบ้าง ? ห หัวเราะ ห ห่วงใย ห เห็นอกเห็นใจ ห ใจ และสุดท้าย ห เหตุผลก่อนอารมณ์ **หัวเราะ**

เสียงหัวเราะมักจะทำลายความเครียดได้ในเกือบจะทุกๆ กรณี เสียงหัวเราะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่สำคัญมาก เพราะถ้าชีวิตไม่มีเสียงหัวเราะ มนุษย์ก็จะตกอยู่ในสภาวะที่อับเฉาเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้เวลาที่เรหัวเราะ ร่างกายจะผลิตฮอร์โมนแห่งความสุขที่เรียกว่าเอ็นดอร์ฟิน ซึ่งสารนี้จะทำให้เกิดความอึดแอิบ เบิกบาน ผ่อนคลาย ดังนั้นจึงพบว่า ผู้ที่หัวเราะอยู่เสมอจะเป็นผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ หน้าตาสดใสเปล่งปลั่ง ดูอ่อนวัย และมีประกายของความสุขฉายออกมา (ส่วน ห ที่เหลือ ไว้ต่อกันฉบับหน้านะคะ)

++ สิ่งที่เราควรรู้เกี่ยวกับวันขึ้นปีใหม่ ++

โดย อรุณ ศรีวิสุทธิ

พวกเรากันหรือไม่ว่าในอดีตวันขึ้นปีใหม่ของไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงมาแล้ว 4 ครั้ง คือ ครั้ง 1 ถือเอาวันแรม 1 ค่ำ เดือนอ้าย ซึ่งตรงกับเดือนมกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ซึ่ง ครั้งที่ 2 ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำเดือน 5 ตามคติพราหมณ์ตรงกับเดือนเมษายนได้มีการกำหนดให้วันที่ 1 เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ ตั้งแต่ พ.ศ.2432 และต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยทางราชการเล็งเห็นว่าไม่มีการรื่นเริงมากนัก จึงได้ประกาศให้ม้งงานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่ในวันที่ 1 เมษายน 2477 ขึ้นที่กรุงเทพฯ เป็นครั้งแรก และได้แพร่หลายออกไปยังต่างจังหวัดในปีต่อๆ มา นอกจากนั้นในปี พ.ศ.2479 ได้มีการจัดงานรื่นเริงปีใหม่ทั่วทุกจังหวัด ทางส่วนราชการเรียกว่า วันตรุษสงกรานต์ หลังจากนั้นก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งโดยได้กำหนดให้วันที่ 1 มกราคม 2484 เป็นวันขึ้นปีใหม่เป็นต้นมา เหตุผลก็เพราะไม่ขัดกับพุทธศาสนาในด้านการนับวันเดือนและการร่วมฉลองปีใหม่ด้วยการทำบุญ เป็นการเล็งเห็นว่าเอาลัทธิพราหมณ์มาครอบงำพระพุทธศาสนา ทำให้เข้าสู่ระดับสากลที่ช้อยู่ในประเทศทั่วโลก อีกทั้งเป็นการฟื้นฟูวัฒนธรรมคตินิยม และจารีตประเพณีของชาติไทย วันขึ้นปีใหม่นี้เป็นโอกาสดีที่จะทำให้เราได้ทบทวนถึงการดำเนินชีวิตในอดีตเพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในอดีตให้ดีขึ้น